

VIATGE

Crédits: Benjamin Gavaudo - CMN

Arquitectura i art del s.XX al Sud de França

Un diàleg entre l'espai, la llum i la naturalesa

Del 26 al 28 de juny de 2026

Acompanyats per Paolo Sustersic

Coordina: Núria Ruiz

El Sud de França, per la seva llum i els seus paisatges mediterranis, ha estat històricament un punt de referència i trobada per als grans arquitectes i artistes del segle XX. Figures de la talla de Le Corbusier, Josep Lluís Sert, Miró, Chagall o Giacometti i altres artistes, han deixat la seva empremta a Marsella, Saint-Paul-de-Vence, Niça o Cap Martin.

De la mà de Paolo Sustersic, arquitecte PhD, coneixerem de prop aquest patrimoni, i, observarem com Marsella ha viscut una constant evolució arquitectònica des de l'antiguitat, passant per la fita de la Unité d'Habitation, fins a culminar avui dia en una veritable explosió d'arquitectura contemporània, especialment visible en el seu front marítim i el port.

A Cap Moderne, veurem que la Vil·la E-1027 és un manifest d'innovació i una obra d'art integral on arquitectura i disseny s'entrellacen íntimament, en una subtil fusió de modernitat, confort i elegància. Aquesta condició es fa especialment evident en el fet que el mobiliari va ser concebut de forma integral amb l'arquitectura, pensat com a part essencial de l'espai i no com un afegit, prioritzant sempre la comoditat i l'ús eficient de cada racó de la casa. En el mateix conjunt, el Cabanon de Le Corbusier ens permetrà observar l'aplicació del mètode Modulor, un sistema de proporcions humanes que guia la concepció de l'espai i dels elements interiors.

Ens aproparem a l'arquitectura de la Fondation Maeght, dissenyada per l'arquitecte català Josep Lluís Sert, inaugurada l'any 1964; una obra mestra del segle XX per la seva capacitat de fusionar l'art, la natura i la construcció mediterrània. Un viatge per entendre l'arquitectura del segle XX creats en aquests espais.

La Cité Radieuse (L'Unité d'Habitation)

Declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, la Unité d'Habitation de Marsella és la fita fundacional del brutalisme i el gran manifest de la vivenda col·lectiva moderna. Construïda entre 1947 i 1952 sota la visió de Le Corbusier, l'edifici s'eleva sobre imponents pilotis per alliberar el sòl, concebut-se com una "ciutat vertical" i un laboratori social autosuficient. Aquest ecosistema únic integra 337 apartaments i serveis singulars com carrers comercials, un hotel i el cèlebre restaurant Le Ventre de l'Architecte, buscant l'harmonia perfecta entre la intimitat individual i la vida en comunitat.

L'experiència culmina amb la visita a l'apartament declarat Monument Històric, on la precisió del sistema Modulor harmonitza l'espai amb les proporcions humanes. Aquí, el disseny del mobiliari i l'interiorisme cobren un protagonisme absolut: les cuines-laboratori i les estanteries funcionals, que substitueixen els envans tradicionals, demostren que per a Le Corbusier l'arquitectura i les arts aplicades eren un tot indissoluble. Finalment, la coberta-jardí ens ofereix una terrassa de convivència on el formigó en brut assoleix la seva màxima potència geomètrica, allotjant la piscina i el centre d'art MaMo en un espai que recupera la natura des de les altures.

Cap Moderne (Roquebrune-Cap-Martin)

L'enclavament de Roquebrune-Cap-Martin atresora un conjunt de monuments avantguardistes que avui es consideren un autèntic laboratori de les noves formes de vida mediterrània. La peça central d'aquest escenari és la Vila E-1027, projectada per Eileen Gray i Jean Badovici l'any 1929 com un manifest de la vivenda moderna i una resposta humanista a la rigidesa del funcionalisme industrial. Concebuda com una "obra d'art total" on l'arquitectura i el disseny s'entrellacen íntimament, la vila destaca per un mobiliari compacte i enginyós que evoca la vida a bord d'un vaixell, oferint detalls d'una elegància i un confort inaudits per a la seva època.

En un marcat contrast formal, però compartint la mateixa recerca de l'essencial, el conjunt acull Le Cabanon de Le Corbusier, l'arquetip de la cèl·lula mínima habitable. Aquesta estructura de fusta de només 15 m² demostra com tot un programa de vida pot encabir-se en un espai basat en l'ergonomia absoluta i les mides del Modulor. És el luxe de la simplicitat: una zona de descans, treball i lavabo enriquets visualment amb murals pintats pel propi arquitecte. Aquesta experiència de modernitat radical es completa amb l'Étoile de Mer i les Unitats de Càmping, exemples singulars de funcionalisme que s'integren en el paisatge per oferir una nova dimensió del descans davant la Mediterrània.

La Fundació Maeght (Josep Lluís Sert, 1964)

Considerada una de les obres mestres de l'arquitectura del segle XX, la Fundació Maeght s'alça com un símbol de la fusió perfecta entre l'art, la natura i la tradició constructiva mediterrània. Josep Lluís Sert va defugir el concepte de museu tradicional per dissenyar un conjunt que funciona com un petit poblat, articulat a través de patis i jardins on s'utilitzaren 300.000 maons de sorra rosa fets a mà. Un dels elements més icònics del projecte és la seva innovació en el tractament de la llum: les famoses "veles" de formigó blanc de la coberta no només actuen com a trampes que difonen una llum indirecta cap a l'interior, sinó que també funcionen com a impluvis per recollir l'aigua de pluja que alimenta els estancs de l'entorn.

L'espai és el resultat d'una integració artística total, on els creadors van treballar braç a braç amb l'arquitecte perquè les obres formessin part de la mateixa estructura. Exemples d'aquest diàleg són el Laberint de Miró, on la ceràmica, el ferro i el formigó s'entrellacen amb la vegetació, o el Pati Giacometti, un espai dissenyat amb les proporcions idònies per acollir les seves escultures allargades, com l'icònic Home que camina. Aquesta simbiosi continua a la Capella de Sant Bernat, que allotja vitralls de Georges Braque i un Via Crucis de Raoul Ubac, creant una atmosfera de recolliment on l'arquitectura es posa al servei de l'espiritualitat artística. Aquest llegat s'ha completat recentment amb l'ampliació de 2024, unes noves galeries subterrànies dissenyades per Silvio d'Ascia que, mitjançant una intervenció "invisible", permeten guanyar espai expositiu preservant intacta la puresa del disseny original de Sert.

Niça

L'arquitectura de Niça, reconeguda com a Patrimoni Mundial de la UNESCO, ens ofereix un testimoni excepcional d'un passat sumptuós on conviuen diverses capes històriques. Realitzarem un tour per la ciutat per analitzar aquesta fusió única d'influències italianes, barroques i de la Belle Époque, que doten la capital de la Costa Blava d'una identitat inconfusible. El recorregut ens permetrà contrastar el teixit urbà del Vell Niça, amb les seves vibrants façanes colorides i carrerons estrets, amb la majestuositat del Promenade des Anglais, l'icònic passeig marítim on l'elegància mediterrània assoleix la seva màxima expressió.

Aquesta passejada arquitectònica posarà el focus en com els grans palaus i vil·les del segle XIX, símbols d'una època de luxe i refinament, conviuen harmoniosament amb el discurs d'una ciutat moderna i cosmopolita. Observarem com l'estil suntuós de l'arquitectura de vacances històrica s'ha preservat per dialogar amb les estructures contemporànies, consolidant Niça com un exemple fascinant d'evolució urbana on el mar i la construcció es troben en un equilibri permanent.

Itinerari del viatge:

Divendres 26 de juny

05:30 h. Trobada a l'aeroport de Barcelona. Terminal 1

07:00 h. Sortida vol Companyia Vueling, destinació aeroport de Niça

En arribar trasllat amb autocar a Marsella

Recorregut per la ciutat de Marsella amb Paolo Sustersic

12:45 h. Dinar (inclòs en el viatge)

14:00 h. Visita guiada en castellà a L'Unité d'Habitation

En acabar continuarem el recorregut per Marsella

18:00 h. Trasllat a Niça

Check-in Hotel NH Nice (4 estrelles)

Sopar lliure

Dissabte 27 de juny

09:00 h. Trobada del grup en l'hotel (esmorzats)

11:00 h. Recollida del grup en l'hotel NH Nice (o altre punt a concretar)

Trasllat a Roquebrune- Cap Martin

Dinar (inclòs en el viatge)

14:00 h. Visita guiada a Cap Moderne en anglès (2 grups)

16:30 h. Recollida del grup

Trasllat amb autocar a San Remo per visitar algunes viles de la zona

20:00 h. Trasllats a Niça

Temps i sopar i lliure

Diumenge 28 de juny

09:00 h. Recollida del grup amb l'equipatge

Trasllat a Saint-Paul-de-Vence

10:00 h. Visita guiada per Paolo Sustersic a la Fundació Maeght

Trasllat a Hyères

Dinar pel camí (no inclòs en el preu)

Visita guiada a Vila Noailles

17:45 /18:00 h. Trasllat a l'aeroport de Niça

22:30 h. Sortida Vol VY1518. Companyia Vueling destinació Barcelona

*Aquest itinerari pot patir algun canvi per causes alienes a la organització

Informació general:

Normes a tenir en consideració:

Telèfon: És imprescindible deixar els mòbils sense so durant les visites guiades

Fotos: Cal respectar les normes de cada lloc que es visita. En qualsevol cas, cal demanar permís abans de fer una fotografia, especialment quan es tracta d'espais privats, museus o monuments

Gravar persones físiques: Parlem de las persones que fan les visites guiades, be siguin directors, conservadors o comissaris de museus com guies

Noves normes d'equipatge de la companyia aèria Vueling:

Donat l'elevat preu de facturar la maleta, en aquest viatge, hem optat per la opció de:

Pujar 1 maleta a cabina. Mides 55x 40x 20 i una bossa a sota del seient. Mides 40 x30 x20

Vueling obliga a que tothom del grup agafi la mateixa tarifa o opció

Adreces i telèfons d'interès:

Acompanyant. Nuria Ruiz. Mòbil: + 34 606 947 957

Companyia aèria Vueling Tlf. +34 900 645 000

Aeroport de Barcelona Tlf. 902 404 704

Hotel NH Nice
2-4 Parvis de l'Europe
0300 Nice France

Associació per a l'Estudi del Moble
Disseny Hub Barcelona Pl. Glòries, 37 planta- 1
08018 Barcelona
T. 93 256 67 85 (de dilluns a divendres, de 9.00 a 15.00 hores)
info@estudidelmoble.com

Informació sobre el viatge

VILLA NOAILLES: UNA JOIA DEL DISSENY AL COR DE HYÈRES

La Villa Noailles, situada en un turó amb vistes a la ciutat de Hyères, és un dels grans referents de l'arquitectura modernista francesa. Dissenyada per l'arquitecte Robert Mallet-Stevens entre 1923 i 1933, va ser la residència d'estiueig de Charles i Marie-Laure de Noailles, dos dels mecenes més influents del segle XX.

Concebuda inicialment com un habitatge funcional destinat al descans, la vila es va convertir ràpidament en un punt de trobada de l'avantguarda artística europea. Declarada Monument Històric i Centre d'Art d'Interès Nacional, avui és un destacat espai expositiu i la seu de prestigiosos festivals internacionals dedicats a la moda, el disseny i la fotografia.

UNA HISTÒRIA DE MECENATGE I AVANTGUARDA

La història de la Villa Noailles comença a principis de la dècada de 1920. Charles i Marie-Laure de Noailles, una acomodada parella parisenc apassionada per l'art, van decidir construir una residència de vacances a la Riviera Francesa. Com a regal de noces, van escollir un terreny escarpat als turons que dominen Hyères.

La seva intenció no era aixecar un palau ostentós, sinó, en les seves pròpies paraules, «una casa petita i interessant per viure-hi». Per fer-ho, van confiar el projecte a un jove arquitecte encara poc conegut: Robert Mallet-Stevens.

El projecte, desenvolupat entre 1923 i 1933, es va convertir en un autèntic laboratori d'idees. Mallet-Stevens, en estreta col·laboració amb els Noailles, va dissenyar una vila moderna que trencava amb els codis arquitectònics de l'època. El resultat va ser un edifici de línies depurades, terrasses a la coberta i amplis finestrals. La funcionalitat s'imposava a l'ornamentació, un dels principis fonamentals del moviment modernista.

La construcció original va ser ampliada en diverses ocasions fins a assolir prop de 2.000 m² de superfície. Disposava d'una quinzena d'habitacions amb bany privat, una piscina coberta climatitzada amb una paret de vidre orientada al jardí, gimnàs i pista d'esquaix. Per a l'època, incorporava també innovacions tan avançades com la calefacció central i rellotges elèctrics integrats.

ARQUITECTURA REVOLUCIONÀRIA

Finalitzada el 1925, la Villa Noailles és considerada una de les primeres manifestacions de l'arquitectura modernista a França.

- Formes geomètriques pures. El conjunt està compost per volums cúbics i línies netes, desproveïdes d'ornamentació.
- Terrasses a la coberta. Les cobertes es transformen en espais habitables, concebuts com a solàriums o jardins elevats.
- Planta oberta. L'ús de pilars de formigó armat elimina la necessitat de murs de càrrega i permet crear espais interiors amplis i fluidos.

- Grans finestrals. Les àmplies obertures horitzontals inunden les estances de llum natural i emmarquen el paisatge mediterrani.

Un dels grans encerts de Mallet-Stevens va ser integrar la vila en el seu entorn natural. Els grans finestrals, alguns completament retràctils, difuminen la frontera entre l'interior i l'exterior. El paisatge, el mar i el cel passen a formar part de l'arquitectura i de l'experiència d'habitar l'espai.

El jardí, dissenyat per Gabriel Guévrekian, constitueix també una obra d'art en si mateix. Aquest jardí triangular d'inspiració cubista, amb les seves formes geomètriques i vegetació mediterrània, prolonga el llenguatge arquitectònic de la vila.

UNA LLAR PER A LA CREACIÓ ARTÍSTICA

Més enllà de la seva funció residencial, la Villa Noailles va ser un lloc de trobada i creació per a l'elit artística i intel·lectual del seu temps. Els Noailles, grans mecenes de les arts, van acollir i donar suport a figures com Salvador Dalí, Man Ray, Jean Cocteau, Luis Buñuel, Alberto Giacometti i André Breton.

Nombroses obres van néixer o van trobar inspiració en aquest entorn. La pel·lícula surrealista Els misteris del Château de Dé, dirigida per Man Ray el 1929, va ser rodada a la vila i va capturar per sempre l'esperit innovador que la caracteritzava.

L'interior reflectia perfectament la personalitat dels seus propietaris: agosarada, moderna i eclèctica. El mobiliari va ser dissenyat per algunes de les figures més destacades del disseny de l'època, entre les quals Marcel Breuer, Pierre Chareau, Eileen Gray i Djo-Bourgeois. Cada peça era considerada una obra d'art, des de la butaca Transat de Mallet-Stevens fins a la icònica cadira Wassily de Breuer.

Els Noailles van reunir així una extraordinària col·lecció d'art i disseny que reflectia el seu ferm compromís amb la modernitat i l'experimentació.

VILLA NOAILLES AVUI: UN CENTRE D'ART VIU

Després de la mort dels Noailles, la vila va anar perdent activitat i va patir un deteriorament progressiu. L'Ajuntament de Hyères la va adquirir l'any 1973 i, dos anys més tard, va ser declarada Monument Històric. Posteriorment, s'hi van dur a terme importants treballs de restauració per retornar-li l'aspecte original.

Des de 1996, la Villa Noailles funciona com un dinàmic centre d'art contemporani gestionat per l'associació Villa Noailles. Al llarg de tot l'any acull exposicions temporals dedicades a l'arquitectura, el disseny, la fotografia i la moda, mantenint viu l'esperit innovador que va inspirar la seva creació.

GIO PONTI

Giovanni Ponti, conegut com a Gio Ponti (Milà, 18 de novembre de 1891 – Milà, 16 de setembre de 1979), va ser arquitecte, dissenyador, editor i assagista. Està considerat una de les figures més rellevants de l'arquitectura i del disseny italians del segle XX.

A més de la seva extensa producció arquitectònica, va desenvolupar una important activitat en l'àmbit del disseny d'interiors i de les arts decoratives. Els seus tres habitatges milanesos —el de Via Randaccio (1925), la Casa Laporte a Via Brin (1926) i la seva residència de Via Dezza (1957)— reflecteixen la seva concepció de l'espai domèstic i la seva visió integral del disseny.

Ponti va ser un dels principals impulsors del disseny industrial italià. Va defensar la producció en sèrie aplicada al mobiliari i a la decoració com una manera de fer accessible el disseny modern a un públic més ampli.

Després de participar en la Primera Guerra Mundial, es va llicenciar en Arquitectura al Politècnic de Milà. L'any 1921 es va casar amb Giulia Vimercati, amb qui va tenir quatre fills: Lisa, Giovanna, Letizia i Giulio.

L'any 1927 va obrir estudi a Milà juntament amb l'arquitecte Emilio Lancia. Des de principis de la dècada de 1920 fins al 1938 va col·laborar amb la manufactura Richard-Ginori, on va contribuir a la renovació de la seva producció ceràmica. El 1928 va fundar, juntament amb Gianni Mazzocchi, la revista *Domus*, una de les publicacions més influents en els àmbits de l'arquitectura, el disseny i les arts decoratives. El 1933 va assumir la direcció artística de Fontana Arte, empresa especialitzada en il·luminació i objectes de vidre.

Durant la dècada de 1930 va participar activament en les Triennals de Milà i va ser responsable de diverses de les seves exposicions. Entre 1936 i 1961 va exercir com a professor al Politècnic de Milà.

L'any 1933 es va associar amb Antonio Fornaroli i Eugenio Soncini. D'aquesta col·laboració van sorgir projectes destacats com el Palazzo Montecatini de Milà (1936-1938), on va desenvolupar una concepció unitària de l'edifici i dels seus interiors. Entre les obres realitzades durant aquest període destaquen també la Torre Littoria de Milà (1933), la Facultat de Matemàtiques de la Ciutat Universitària de Roma (1934), la Facultat de Lletres i el Rectorat de la Universitat de Pàdua (1937), així com diversos projectes residencials, entre els quals la Casa Marmont (1934) i els habitatges coneguts com a *Domus*, construïts a Milà entre 1931 i 1936.

L'any 1941 va deixar temporalment la direcció de *Domus* i va fundar la revista *Stile*, dedicada a l'arquitectura, el disseny i les arts aplicades. El 1952 va crear l'estudi Ponti-Fornaroli-Rosselli i, dos anys més tard, va fundar juntament amb Alberto Rosselli la revista *Stile Industria*, especialitzada en disseny industrial.

Al llarg de la seva trajectòria, Gio Ponti va desenvolupar una intensa activitat professional que va abastar l'arquitectura, el disseny de producte, l'interiorisme, l'edició i la docència. La seva obra va contribuir de manera decisiva a la consolidació del disseny italià en l'escena internacional.

CALVI CESCHIA VIGANÒ ARCHITETTI ASSOCIATI

Calvi Ceschia Viganò Architetti Associati és un estudi italià fundat pels arquitectes Marco Calvi, Gaetano Ceschia i Andrea Viganò. El despatx neix d'una llarga relació professional i personal entre els seus socis, així com de la voluntat d'integrar les seves respectives experiències en una visió comuna de l'arquitectura i del projecte urbà.

Amb més de trenta anys de trajectòria professional cadascun, els tres arquitectes han desenvolupat una pràctica basada en la investigació, l'anàlisi del context i l'atenció a les transformacions del territori contemporani.

La filosofia de l'estudi entén la ciutat i el paisatge com a construccions col·lectives que reflecteixen els valors i les necessitats d'una comunitat. L'arquitectura, en canvi, es concep com una resposta específica a cada situació, capaç d'interpretar les característiques singulars d'un lloc i de les persones que l'habiten. A partir d'aquesta visió, els seus projectes busquen establir un equilibri entre les dimensions pública i privada, la continuïtat històrica i les necessitats contemporànies.

Calvi Ceschia Viganò treballa mitjançant una estructura flexible que s'adapta a les particularitats de cada encàrrec. L'estudi coordina equips multidisciplinaris formats per arquitectes, enginyers, urbanistes i dissenyadors d'interiors, integrant diferents especialitats en el desenvolupament de cada projecte.

Aquest enfocament permet abordar intervencions de diversa escala i complexitat, des de projectes residencials fins a actuacions urbanes i territorials, mantenint sempre una estreta relació amb l'entorn físic i cultural on s'insereixen.

Al llarg de la seva trajectòria, l'estudi ha desenvolupat nombrosos projectes a Itàlia i França, obtenint reconeixement per una arquitectura caracteritzada per la precisió formal, l'atenció al lloc i la integració entre arquitectura, paisatge i ciutat.

Durant la visita a San Remo tindrem l'oportunitat de conèixer algunes de les vil·les projectades per Calvi Ceschia Viganò, exemples representatius de la seva manera d'entendre l'arquitectura contemporània i la seva relació amb el context mediterrani.